

University of Groningen

recensie Kate Kirkpatrick, Simone de Beauvoir. Een leven

Renders, Hans

Published in:
Het Parool

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2020

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Renders, H. (2020). recensie Kate Kirkpatrick, Simone de Beauvoir. Een leven. *Het Parool*.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Biografie Actueel in licht van #MeToo

De Beauvoir:

NON-FICTIE

KATE
KIRKPATRICK
**SIMONE DE
BEAUVOIR,
EEN LEVEN**

Vertaald door
Karl van Klaveren,
Indra Nathoe en
Michel Meynen,
Uitgeverij Ten Have,
€34,99-
495 blz.

In 1990 publiceerde de Amerikaanse Deirdre Bair een uitstekende biografie van de Franse schrijfster-filosoof Simone de Beauvoir (1908-1986). Daarna verschenen nog ettelijke boeken over haar leven, haar geliefden en natuurlijk haar relatie met filosoof Jean-Paul Sartre. Wat zou een nieuwe biografie hier nog aan kunnen toevoegen? Om die vraag te beantwoorden dook de Britse Kate Kirkpatrick niet alleen in De Beauvoirs autobiografie, maar ook in correspondenties en dagboeken die deels pas de laatste jaren zijn vrijgegeven. Nu ligt er een ontmythologiserend boek over de vrouw die zowel bewondering als ergernis oproept.

De Beauvoirs boek *De tweede sekse* (1949) wordt nog steeds veel geciteerd: 'Je komt niet ter wereld als vrouw, je wordt tot vrouw gemaakt.' De vrouw wordt altijd maar in relatie tot de man beoordeeld. Huwelijk en kinderen, toch gezamenlijke keuzes, worden betaald met de vrijheid van de vrouw, zeker in de tijd dat haar boek verscheen.

Nu wisten we al dat De Beauvoir zelf niet tot die categorie van thuis opgesloten vrouwen behoorde. Als excellente studente aan de Sorbonne werd ze toegelaten tot de École normale supérieure. Daar raakte ze bevriend met Jean-Paul Sartre. Al snel sloten ze een verbond, een pact. Ze maakten een onderscheid tussen 'noodzakelijke' liefde en 'contingente' of 'toevallige' liefde. Het beeld is zo ontstaan van een 'legendarisch paar' waarvan vooral hij er talloze 'toevallige' liefdes op nahield. En hoe succesvol De Beauvoir ook werd, zoals met haar in 1954 verschenen roman *De Mandarijnen*, waarmee ze de Prix Goncourt won: voor velen bleef ze de 'Notre Dame van Sartre'.

Meisjes voor Sartre

Nu blijkt dat die reputatie ook wel een beetje door haarzelf is gecreëerd. Toen De Beauvoir haar eerste memoires in 1959 publiceerde kwam daar geen man in voor, behalve Sartre, terwijl ze een paar jaar had samengewoond met Claude Lanzmann, die in 1985 wereldberoemd werd met zijn filmpos *Shoah*. Ze verzweeg ook dat zij er zelf 'toevallige' liefdes op na hield. Na haar dood in 1986 verschenen er al publicaties waaruit bleek dat ze niet alleen meisjes voor

**Kirkpatrick maakt duidelijk dat
De Beauvoir haar leven heeft
vormgegeven zoals ze dat zelf wilde**

de mythe ontkracht

➔ Simone de Beauvoir in 1968 in haar appartement in Parijs.

FOTO JACQUES PAVLOVSKY/GETTY

Sartre ronselde, maar er zelf ook seksuele betrekkingen mee onderhield.

Dat nieuws leidde vooral tot tumult omdat het soms om minderjarige leerlingen van haar ging. Bianca Bienenfeld was pas zeventien toen De Beauvoir een seksuele relatie met haar aanknoopte. Zij omschreef De Beauvoir later als een roofdier dat 'uit haar vrouwelijke leerlingen jong vers vlees' koos om 'er even van te proeven voordat ze hen toeschoof aan Sartre'. De ouders van lycéenne Nathalie Sorokine, die 'de filosofie van de vrije wil' kreeg uitgelegd terwijl ze met haar lerares in bed lag, spanden zelfs een rechtszaak aan, met als gevolg dat De Beauvoir in 1943 haar onderwijsbevoegdheid verloor. Overigens kreeg ze die na de oorlog weer terug.

In het licht van #MeToo is deze biografie van De Beauvoir plotseling actueler dan ooit. De Beauvoir onderhield namelijk ook een affaire met haar aangenomen dochter Sylvie Le Bon.

Tussen De Beauvoir en Sartre bestond overigens echte verbondenheid, blijkt ook uit deze biografie. De liefdesrelatie tussen de twee heeft maar een paar jaar geduurd, maar ruim een halve eeuw zijn ze geestverwanten geweest, reisden ze de hele wereld af en werkten ze veel samen, onder meer in de redactie van het door hen in 1945 opgerichte tijdschrift *Les Temps modernes*.

Feministische achterban

Kirkpatrick bewijst het hele boek door lippen-dienst aan de feministische parochie, met uitspraken als: 'Biografieën van vrouwen zijn, als ze al zijn geschreven, geschreven onder de restricties van wat aanvaardbaar is en in overeenstemming met wat kan worden weggelaten.' Zijn in elke biografie van een vrouw dan dingen weggelaten? Vast, maar dat kun je ook van een biografie van een man zeggen, omdat nu eenmaal niet het complete leven in één boek vast-

gelegd kan worden. Ook haar suggestieve uitspraken over hoe De Beauvoir in de schaduw van Sartre zou hebben geleefd, zijn niet erg overtuigend. Dat menigeen zou denken dat Sartre haar boeken schreef, zoals Kirkpatrick beweert, maakt ze niet hard.

Toch is de biografie van Kirkpatrick een belangrijk boek. Zij maakt duidelijk dat De Beauvoir haar leven heeft vormgegeven zoals ze dat zelf wilde, en daarover naar buiten toe in haar autobiografie berichtte zoals het haar belieft. Daar kun je commentaar op hebben, maar De Beauvoir was geen ideologische scherplijper die de huik liet hangen naar haar achterban. Dat wekte met name in feministische kringen vaak grote ergernis op, zoals toen ze in haar boek *De druk der omstandigheden* schreef te gruwen van vrouwen die op latere leeftijd seksueel actief waren. Je ziet het Kirkpatrick hoofdschuddend opschrijven.

Hans Renders